

Скибицкая Л.И.

Национальный авиационный университет

ФОРМИРОВАНИЕ ВАРИАНТОВ СТРАТЕГИЙ В АНТИКРИЗИСНОМ МЕНЕДЖМЕНТЕ АВИАПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ

Аннотация

Проанализировано кризисное состояние авиапромышленной отрасли Украины. Определен перечень видов и возможных вариантов и комбинаций антикризисных стратегий предприятий авиастроительной промышленности и предложены последовательность этапов и методика их разработки.

Ключевые слова: стратегия, антикризисные стратегии, товарно-рыночная стратегия, ресурсно-рыночная стратегия, технологическая стратегия, интеграционная стратегия, финансово-инвестиционная стратегия, социальная стратегия, стратегия управления, стратегия реструктуризации.

Skibitska L.I.

National Aviation University

FORMATION OF OPTIONS STRATEGIES IN CRISIS MANAGEMENT OF AIRCRAFT ENTERPRISES IN UKRAINE

Summary

Analyzed the crisis state aircraft industry sector in Ukraine. The list of kinds and possible variants and combinations of crisisless strategies of aircraft enterprises is certain and the method of sequence of their design times is offered.

Keywords: strategy, crisis strategies, commodity-market strategy, resource-market strategy, technological strategy, integration strategy, financially-investment strategy, social strategy, management strategy, strategy of restructuring.

УДК 658

РОЗВИТОК МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСТА

Стеблюк Н.Ф., Тимошенко М.В.

Дніпродзержинський державний технічний університет

Розглянуто основні положення та заходи комплексної програми сприяння розвитку підприємництва у містах. Запропоновано шляхи забезпечення розвитку та підвищення ефективності малого та середнього підприємництва. Визначено результати виконання комплексної програми, яка здійснюється за рахунок коштів міського бюджету.

Ключові слова: комплексна програма, мале і середнє підприємництво, оподаткування, програмно-цільовий метод, економічний потенціал.

Постановка проблеми. Реалізація заходів підтримки малого та середнього підприємництва у попередніх роках не дозволила повною мірою досягти поставлених цілей і вирішити основні проблеми, з якими стикаються суб'єкти малого та середнього підприємництва, а саме:

- адміністративні бар'єри при відкритті та провадженні діяльності;
- дефіцит кваліфікованих фахівців для роботи в ринкових умовах;
- недостатність інформаційно-консультаційної підтримки;
- обмеженість в просуванні товарів (робіт, послуг) на міжрегіональні ринки;
- високі процентні ставки по кредитах банків, нерозвиненість систем взаємного кредитування і кредитно-гарантійних установ.

Саме на подолання цих та інших негативних чинників і спрямована комплексна програма сприяння розвитку малого і середнього підприємництва в місті.

Аналіз останніх публікацій. Серед науковців, які привнесли важливий вклад в дослідження проблем розвитку та стимулювання малого підприємництва, можна відзначити праці Андрущенко В.Л.,

Василика О.Д., Даниленко А.І., Крисоватий А.І., Соколовська А.М., Шаблиста Л.М., Десятнюк О.М. та ін. Напрацювання у сфері малого і середнього бізнесу досить значні, проте залишаються мало дослідженими та потребують різних підходів до вирішення проблем розвитку таких підприємств.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи, що стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва в Україні є важливим фактором соціальної та економічної стабільності держави, що Закон України від 19.10.2000 № 2063-III «Про державну підтримку малого підприємництва» вже не враховує вимоги до політики розвитку цього сектора економіки, які постають сьогодні перед державою, тому сьогодні виникла необхідність встановлення нових підходів до формування державної політики розвитку малого та середнього бізнесу – створення комплексної програми їх розвитку [1].

Метою статті є обґрунтування створення цілісної та ефективної системи підтримки малого і середнього бізнесу, формування сприятливих умов для його сталого подальшого розвитку шляхом упровадження програми розвитку малого та середнього підприємництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створення сприятливого середовища для започаткування та здійснення підприємницької діяльності, стимулювання ділової ініціативи, зміцнення позицій малого та середнього підприємництва є одним із пріоритетних завдань роботи органів виконавчої влади області.

У сфері розвитку малого і середнього підприємства існує чимало проблем, які необхідно вирішувати не тільки на місцевому рівні, а й на державному. Головними з них є:

- недосконалість системи нормативно-правових актів, що регулюють діяльність підприємницьких структур;
- високі процентні ставки по кредитах банків, нерозвиненість систем взаємного кредитування і кредитно-гарантійних установ;
- дефіцит кваліфікованих фахівців для роботи в ринкових умовах;
- низький рівень професійної підготовки працівників сфери малого та середнього бізнесу;
- проблеми доступу до інформаційних ресурсів;
- нестабільність та суперечливість у чинних законах і нормативних документах, що регламентують підприємницьку діяльність;
- нестабільність податкового законодавства;
- складність отримання фінансово-кредитної допомоги, висока вартість позичкових коштів, нерозвиненість фінансового ринку;
- територіальна нерівномірність розвитку малого підприємництва;
- соціальна незахищеність найманих працівників;
- недостатній розвиток інфраструктури підтримки підприємництва;
- необхідність удосконалення механізмів регуляторної політики.

Вирішення зазначених проблем лежить, в основному, в площинах інформаційної, консультаційної, освітньої та інших видів підтримки. Вирішувати ці проблеми необхідно комплексно, поєднуючи загальнодоступну та адресну підтримку за різними її напрямками, тобто засобами програмно-цільового планування.

Слід зауважити, що в Україні використовуються лише окремі елементи програмно-цільового методу, а його застосування залишається формальним підходом у реалізації засад бюджетної політики на перспективу.

Вітчизняна практика передбачає застосування постатейного методу планування, тобто планування видатків на короткострокову перспективу (бюджетний рік). Підставою для розподілу фактично виділених коштів та складання проектів є доведені розпорядником вищого рівня граничні обсяги видатків із загального фонду бюджету з урахуванням доходної частини бюджету. Головні риси, що відрізняють програмно-цільовий метод від традиційного бюджету, наведено у порівняльній табл. 1.

Слід відмітити головну рису програмно-цільового методу, який базується на тому, що формування бюджету починається із зосередження уваги на результатах, а потім визначаються ресурси для досягнення цих результатів.

Для забезпечення ефективного управління бюджетними ресурсами та досягнення соціально-значимих результатів стало запровадження паспортів бюджетних програм (наказ Міністерства фінансів України «Про паспорти бюджетних програм» від 29.12.2002 р. № 1098).

Вибір цього методу для вирішення зазначених вище проблем обумовлений неможливістю змінити ситуацію протягом одного фінансового року. Про-

грамно-цільовий метод вирішення поставлених завдань дозволить реалізувати запропоновані заходи, які, будучи спрямовані на сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в місті та нададуть певний позитивний вплив на соціальний добробут населення.

Таблиця 1

Основні відмінності програмно-цільового та постатейного методів формування бюджету

Постатейний метод	Програмно-цільовий метод
Бюджет, спрямований на утримання бюджетних установ, їхньої мережі	Бюджет, спрямований на досягнення найбільш ефективних результатів від бюджетних видатків
Бюджетний запит формується на основі видатків попереднього бюджетного періоду	Бюджетний запит формується на основі пріоритетів програм та показників виконання
Планування бюджету на наступний бюджетний рік (лише на один)	Планування бюджету здійснюється у часовому проміжку 3-5 років
Обґрунтування видатків здійснюється на базі звітних даних без оцінки їх діяльності	Підхід на основі визначення соціальної потреби у здійсненні видатків і вимірювання соціальної та економічної результативності
Відсутність відповідальності за якість послуг, що надаються	Персональна відповідальність керівників установ та організацій (відповідальних виконавців програм) за досягнення соціальних результатів бюджетних програм
Непрозорість витрачання бюджетних коштів	Прозорість витрачання бюджетних коштів

Інструментом реалізації на місцевому рівні державної політики розвитку малого підприємництва є розробка комплексної програми сприяння розвитку підприємництва у містах.

Комплексна програма повинна бути розроблена відповідно до стратегічних пріоритетів соціально-економічної політики, з урахуванням положень Законів України «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», «Про основи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», указів Президента України, інших законодавчих, програмних та нормативно-правових документів, що регулюють розвиток підприємництва, а також Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації програм розвитку малого підприємництва, затверджених наказом Державного Комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 04.06.2008 № 67 [2].

У цілому можна виділити наступні шляхи та способи реалізації комплексної програми.

Зниження адміністративних бар'єрів ведення бізнесу – спрощення процедур отримання адміністративних та супутніх послуг, шляхом розвитку міського центру муніципальних послуг, що передбачає розвиток як технічної бази міського центру муніципальних послуг, так і механізмів надання муніципальних послуг, зменшення кількості планових перевірок, вдосконалення сервісу обслуговування суб'єктів підприємницької діяльності в органах та установах.

Розвиток кадрового потенціалу суб'єктів малого та середнього підприємництва – передбачає впровадження та реалізацію заходів створення комплексної системи освіти (підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки кадрів) з метою забез-

печення суб'єктів підприємницької діяльності висококваліфікованими кадрами, поширення практики підвищення кваліфікації найманих робітників, перекваліфікацію осіб для вдоволення потреб малого та середнього бізнесу у працівниках певного фаху.

Зміцнення цього сектору сприяє вирішенню проблеми зайнятості населення, насиченню вітчизняного ринку товарами та послугами, підвищенню їх якості шляхом створення конкурентного середовища, і як наслідок – підвищення добробуту громадян.

Мале і середнє підприємництво є потужним ресурсом розвитку економіки у містах і ефективно його використання у значній мірі залежить від системного програмного регулювання цієї сфери. Розглянуті основні положення та заходи комплексної програми є конкретними діями, спрямованими на створення сприятливих економічних, правових, організаційних, матеріально-технічних, інформаційних, кадрових та соціальних умов для успішного розвитку малого і середнього підприємництва в місті, становлення його як одного з провідних секторів економіки, формування партнерських відносин між владою і бізнесом.

Основні завдання комплексної програми: формування сприятливих нормативно-правових умов для започаткування та ефективного провадження підприємницької діяльності; підвищення рівня підприємницької активності серед молоді; сприяння розвитку малого підприємництва; розширення інформаційної забезпеченості підприємництва; підтримка розвитку інноваційної діяльності малого та середнього підприємництва; удосконалення ресурсної, інформаційно-консультативної та освітньої підтримки; фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка малого підприємництва.

Витрати на реалізацію заходів, пов'язаних із забезпеченням виконання комплексної програми, здійснюється за рахунок коштів міського бюджету в межах асигнувань, передбачених для управління з питань споживчого ринку, розвитку підприємництва та захисту прав споживачів міської ради, обсяг яких визначається виходячи фінансових можливостей, при прийнятті бюджету міста на відповідний рік.

Таким чином, вдосконалення механізму справляння податків, адміністрування податків та загальний розвиток малого та середнього бізнесу у місті досягається виключно за допомогою втручання у першу чергу на державному, та в другу – на місцевому рівнях. Як було визначено, сьогодні держава знаходиться в пошуку оптимальної моделі системи оподаткування, яке б максимально задовольняло усіх суб'єктів господарювання, і особливо тих суб'єктів, які працюють у сфері середнього і малого бізнесу. Саме вони являються тою мобільною складовою, яка необхідна для адекватного розвитку економіки. Тому пропозиції та шляхи впровадження нових заходів щодо вдосконалення механізму оподаткування у всіх ракурсах можуть відкрити інше бачення на стару систему, яку необхідно реформувати. Підбиваючи підсумки, варто відзначити, що основними з них є кардинальне зменшення громіздкості податкових платежів; доступ до публічної інформації; підвищення кваліфікації кадрів, що працюють із податковою системою; менш бюрократичний і більш ефективний підхід до контролю платників податків; запровадження деяких особливостей стосовно бази оподаткування, що надасть можливість малому та середньому бізнесу відповідати реаліям економічної системи.

Список літератури:

1. Закон України «Про сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» від 10 червня 2012 року № 2157 – 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2157_14
2. Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємства. Аналітичний звіт про стан і перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrp.gov.ua/files/8cd09.docx>

Стеблюк Н.Ф., Тимошенко М.В.

Днепродзержинский государственный технический университет

РАЗВИТИЕ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ГОРОДА

Аннотация

Рассмотрены основные положения и мероприятия комплексной программы содействия развитию предпринимательства в городах. Предложены пути обеспечения развития и повышения эффективности малого и среднего предпринимательства. Определены результаты выполнения комплексной программы, которая осуществляется за счет средств городского бюджета.

Ключевые слова: комплексная программа, малое и среднее предпринимательство, налогообложение, программно-целевой метод, экономический потенциал.

Steblyuk N.F., Tymoshenko M.B.

Dneprodzerzhinsk State Technical University

DEVELOPMENT OF SMALL AND MIDDLE ENTERPRISE AS CONSTITUENT OF ECONOMIC POTENTIAL OF CITY

Summary

Substantive provisions and events of the complex program of assistance to development of enterprise are considered in cities. The ways of providing of development and increase of efficiency of small and middle enterprise offer. The results of implementation of the complex program that comes true due to money of municipal budget are certain.

Keywords: complex program, small and AV enterprise, taxation, programmatic-having a special purpose method, economic potential.